

Henkilökuvassa **Jussi Murole**

Betonilehden henkilögalleriassa on haastateltavana arkkitehti **Jussi Murole** (s. 1962 Helsingissä).

Jussi Murole ei ole arkkitehti sattumalta. Motivaatio arkkitehdiksi oli vahva; ovet Otaniemen arkkitehtiosastolle avautuivat neljännellä kerralla. Sitä ennen Jussi opiskeli vuoden TKK:n maanmittausosastolla. Jo ennen opiskeluaikaa hän oli vuoden arkkitehtitoimistossa töissäkin.

Sukunimi Murole tunnetaan rakennusalalla. Ennen Jussia sen on tehnyt tunnetuksi hänen isänsä, diplomi-insinööri, professori *Pentti Murole*, joka on arvostettu liikennesuunnittelun asiantuntija sekä Suomessa että kansainvälisesti.

"Arkkitehtijengi tuli fajjan kautta tutuksi jo lapsena. Alitajuntaan taisi jäädä tunne, että he ovat hauskaa porukkaa. Mukavalta tuntui myös, kun pikkuserkkuni, arkkitehti *Aaro Virkkunen* kävi koulussa pitämässä kuvistunteja. Tuolloin alkoi tuntua, että minäkin haluan arkkitehdiksi."

"Insinööriuravalintani tyssäsi isän mukaan siihen, että hän oli sanonut Suomeen mahtuvan vain yhden insinööri-muroleen. Itse en sitä tosin muista", Jussi kertoo.

Edelleen unelma-ammatti

Juuri viisikymppisiään viettänyt Jussi toteaa, että arkkitehti on hänelle edelleen unelma-ammatti. "Nuorena jopa kummastutti, että näin kivasta hommasta maksetaan palkkaakin."

"Toki sen verran on tullut elämäkokemusta, että nykyään ymmärtää, ettei työ ole elämän ainoa sisältö. Mutta motivaatio työhön on edelleen vahva", hän lisää.

Jussi aloitti opinnot vuonna 1985. "Ja jokkös kurssilla aloimme kurssikaverini *Daniel Bruunin* kanssa tehdä kilpailuja. Usko oli myös

kova, että voittoja alkaa heti napsahdella."

Ei voittoja sentään heti tullut. Mutta yhdenlainen voitto oli, kun Jussi opiskelijana pääsi töihin Gullichsen Kairamo Vormalan arkkitehtitoimistoon. "Kuusi vuotta arvostetussa toimistossa oli hieno koulu, jossa oppi niin suunnittelu- kuin arkkitehtuuritoimistokulttuuria", hän kiittää.

Libyassa isoja projekteja ja myös oppia kantapäähän kautta

"1990-luvun alussa Liikennetekniikka Oy:llä ja Deveconilla oli useita isoja projekteja Libyassa. Myös me Danielin kanssa pääsimme tekemään sinne hallintokeskuksen luonnossuunnitelman. Tilaaja piti suunnitelmaamme hyvänä, joten perustimme oman toimiston ja lähdimme Libyaan hommiin", Jussi kuvailee Arkkitehtuuritoimisto B & M Oy:n perustamisvaihetta.

Libya-työ tuli sopivaan aikaan. Suomessa oltiin tuolloin kovaa vauhtia menossa kohti lamaa. Arkkitehteiltäkin loppuivat kotimaan työt totaalisesti.

"12 hengen toimistomme taisi jossain vaiheessa olla jopa Suomen suurimpia. Kaiken lisäksi olimme kaikki vielä opiskelijoita", Jussia hymyilyttää.

Libyan ensimmäinen projekti sai jatkokseen useita isoja hankkeita: asuntoalueita ja muun muassa yhden kaupunginosan kaikki julkiset rakennukset.

"Teimme Libyaan töitä kolme vuotta. Samanaikaisesti pääsimme tekemään isoja kilpailuja Lähi-itään. Se oli hyvin opettavaista: kilpailu oli

1 Jussi Murole on arkkitehtina unelma-ammattissaan. "Sen verran on tullut elämäkokemusta, että nykyään ymmärtää, ettei työ ole elämän ainoa sisältö. Kyllä neljän lapsen syntymät menevät kirkkaasti kaikkien suunnittelujuttujen edelle", hän kertoo Niilo-poika sylissään.

1

Jussi Murolen kotialbumi

kovaa ja säännötkin usein hakusessa. Joskus kilpailupaketteja, joihin oli uhrattu valtavasti työtä, ei edes avattu. Joskus sai huomata tehneensä ehdotuksia ilmaistyönä. Mekin maksoimme oppirahoja. Toisaalta opimme tervettä varovaisuutta”, Jussi kertoo.

Suomen töihin toimisto palasi itärajan kautta: – ”Pääsimme tekemään Imatran ja Sallan samaan aikaan toteutetut raja-asemat.”

Kaupunkisuunnittelu alkoi kiinnostaa

Libyan projektien kautta Jussi kertoo innostuneensa kaupunkisuunnittelusta. ”Meidän opiskeluaikanamme kaupunkisuunnittelu ei ollut ollenkaan kiinnostava tai seksikäs ala. Se oli lähinnä mitoitukseen keskittyvää yhdyskuntasuunnittelua. Olisikohan syynä ollut lähiörakentamisen krapula. Tilanne on nyt aivan päinvastainen: kaupunkisuunnittelu on Otaniemessä suosituimpia diplomityöaiheita”, Jussi toteaa.

”Kaupunkisuunnittelukilpailuissa saimme sitten Dresnenissä neljännen sijan, Tanskan Ørestadissa tuli kakkossija. Tuon kilpailun voitti toinen suomalaistoimisto, Arkkitehtityöhuone Arto Palo Rossi Tikka Oy.”

Ensimmäinen B & M:n kaupunkisuunnittelukohde Suomessa oli Sörnäisten rantatie Helsingissä 1995 ”Se on samalla hyvä esimerkki siitä, että kaupunkisuunnittelijan pitää olla paitsi luova, myös sitkeä. Ideoimme Sörnäisiin uuden rantapuiston, joka tuli myös kaavaan. Toteutukseen se ei tosin ole vielä edennyt. Mutta kaavassa se on edelleen, joten odotetaan.”

Julkisen tilan arvostus on Jussin mukaan Suomessa nyt aivan eri tasolla kuin 70–80-luvuilla. ”Ihmiset matkustavat, näkevät hyviä toteutuksia ja osaavat vaatia niitä kotimaassakin. Kaupunkikulttuurin muutos näkyy hyvin esimerkiksi rantojen käytössä. Aikaisemmin ne olivat sananmukaisesti rantojen miesten aluetta ja toisarvoisia varastoalueita. Nyt ne ovat kaupunkilaisten oleskelualueita kahviloineen ja terasseineen.”

Uusi sukupolvi ottaa kaupunkitilan myös haltuun uudella otteella järjestämällä itse monenlaisia kaupunkitapahtumia.

Suunnitteluryhmät kasvaneet ja monipuolistuneet

Libyan jälkeen B & M -toimisto oli pienimmillään kolmihenkkinen. Nyt henkilömäärä on 25. ”Toimistomme oli pitkään Lauttasaassa, muutama vuosi sitten muuttimme Punavuoreen. Teimme ja teemme edelleen paljon yhteistyötä LT-konsulttien ja sittemmin WSP:n kanssa. Sitä kautta olemme päässeet mukaan moniin infra-hankkeisiin, joissa on yhdistetty arkkitehti- ja insinööriosajien voimat.”

Hankkeiden suunnittelukenttä on Jussin mukaan laajentunut huomattavasti. Suunnit-

teluryhmät ovat kasvaneet parista henkilöstä jopa kymmenien ammattilaisten ryhmiksi.

Yksi esimerkki isosta yhteistyökohteesta, jossa yhdistyy arkkitehti- ja insinööriosajien, on Helsingin Aurinkolahdessa sijaitseva Utelan kanava. Arkkitehtisuunnittelija oli Arkkitehtuuri-toimisto B & M Oy.

”Teimme alusta lähtien suunnittelua tiiviissä yhteistyössä suunnittelua koordinoineen WSP Finland Oy:n kanssa. Geo-, rakenne- ja kunnallistekniikan suunnittelu oli WSP:n aluetta”, Jussi kertoo.

Utelan kanavakin oli pitkä projekti; Ensimmäisenä idean kanavasta esitteli Timo Vormala ja sen jälkeen arkkitehtiryhmä A6. B&M laatimat yleissuunnitelmat tehtiin jo 2000-luvun alussa. Hanke pitkittyi, kun kanavan länsirannan asuntorakentaminen oli suhdanteiden takia välillä pysähdyksissä.

”Pitkässä projektissa suunnitelmat elävät ja osa henkilöistäkin vaihtuu. Jälkeenpäin katsottuna muutokset Uutelassa eivät olleet kuitenkaan kovin dramaattisia. Tosin välillä kanavasta toivottiin jopa vedetöntä viherkanavaa. Kustannusten kannalta isoin muutos oli kanavan keskelle ajatellusta saaresta luopuminen. Osittain sen tilalle tuli kanavan itäran-nalta yllätyksenä paljastunut kaunis silokallio, niemi kanavan keskivaiheilla”, Jussi kertoo yli kymmenen vuoden projektia.

Monipuolista tekemistä

Entä tällä hetkellä? ”Teemme useampia kaupunkisuunnitelmia. Tuusulassa Rykmentinpuiston alue, Tampereella Nurmi-Sorilan kaupunginosa, jossa tutkitaan miten yleiskaavaratkaisulla voidaan ohjata hiilineutraaliuteen, Tampereella on meneillään myös Isokuusen puutalokau-pungin kaavatyö.”

”Kehäradan kolme asemaa, asuinkerrostaloja esimerkiksi Arabianrantaan ja Jätkäsaareen, Ratinan liikekeskus Tampereelle”, Jussi poimii kohteita toimiston monipuoliselta referenssilistalta.

Materiaaleista Jussi kertoo käyttävänsä tasapuolisesti kaikkia: betonia, puuta, terästä, lasia. Betoni, varsinkin paikallavalettuna, tuli erittäin tutuksi jo Libyan kohteissa. Betonin osalta graafinen betoni on hänen mukaansa sekä visuaalisesti että teknisesti hyväksi osoit-tautunut innovaatio.

”Arabianrannassa meillä on juuri meneil-lään asuntokohde, johon toteutetaan graafisella betonilla Johanna Gullichsenin suunnittelema julkisivukuvio, Doris.”

Luovasti myös uudella tekniikalla

Jussilla on jo sen verran pitkä arkkitehtiura, että suunnittelun tekniset apuvälineet ovat menneet tänä aikana kokonaan uusiksi.

Viekö kone luovuuden? ”Ei toki, vaikka itse-

kin pelkäsin että niin voisi käydä. Varsinkin nuorelle polvelle cad-suunnittelu on niin tuttu väline, ettei se rajoita luovuutta millään lailla”, Jussi vastaa

Kolmiulotteisen suunnittelun mahdollis-taneet cad-järjestelmät ovat jo muuttaneet ja muuttamassa arkkitehtuuria vapaamuotoisem-maksi. ”Tulevaisuudessa mallintamisen ansiosta tiedot menevät suoraan tuotantolaitoksille, jossa robotit voivat tehdä yksilöllisiä kappaleita ja rakennusosia samalla vaivalla kuin sarjatuo-tantoa”, hän uskoo.

Lahjaksi 50 tuntia aikaa

”Kun täyten 50 vuotta, suunnitelmissa oli vuoden tai puolen vuoden sapattivapaa, matkustelua perheen kanssa. Loppujen lopuksi suunnitelma kutistui kahden viikon italian matkaksi”, Jussi kertoo. Osasyy maailmaympärimatkasta luopumiseen oli viime vuonna syntynyt vauva, Jussin neljäs lapsi.

”Kaksi vanhempaa poikaa edellisestä liitosta ovat jo parikymppisiä, nuoremmista toinen on viisivuotias. Olenkin sanonut, että pidin nyt neljä isyyslomaa, sapattivapaan ja 20 vuoden sairaslomakin samalla kertaa”, Jussi viittaa italianlomaan.

Oli pidemmälle matkalle toinenkin este: Jussi näet aloitti vuodenvaihteessa Julkiset raken-nukset -oppituolin määräraikaisena professorina Aalto yliopistossa.

Vaikka Jussi sanookin oppineensa arvos-tamaan tasapainoa työn ja vapaa-ajan välillä, hän myöntää että juuri aika on se, mistä on suurin puute. Ilahduttava olikin vaimolta saatu synttärilahja: 50 tuntia aikaa.

”En lue himassa sähköposteja, eivätkä ne tule kännykkääni. Tarvittaessa kävelen tänne toimistolle, joka onkin mukavasti kävelymat-kan päässä”, Jussi kertoo työn ja vapaa-ajan tasapainottamistavoitteestaan.

Terve mieli terveessä ruumiissa -periaatetta hän kertoo ylläpitävänsä liikkumalla: sään-nöllisesti kollegojen kanssa squashia pelaten, epäsäännöllisesti pyöräillen ja lumilautailien. ”Perjantaina siivoamme toimistolla pöydät ja rentoudumme joogatuokiossa tänne tulevan ohjaajan opastuksella.”

Entä matkat, eivätkö ne ole arkkitehdille aina työtä, kohteiden katsomista sillä silmällä? ”Meillä on Italiassa yksi vakiolomakohde. Koska se on tuttu paikka, siellä ei tarvitse bongata rakennuksia, vaan voi lomailla rauhassa”, Jussi vinkkaa käyttökelpoisen keinon muillekin.

Sirkka Saarinen